

OKRUGLI STO
„PLAN PREDSEDAVANJA CRNE GORE DEKADOM“

25.04.2013.god.

**Poštovane dame i gospodo,
Vaša ekselencije, gospodine Drobnič, Vrbenski i Kopaj,
Uvaženi predstavnici organa državne uprave, nevladinih
organizacija, medija,**

Zadovoljstvo mi je da vas sve najsrdačnije pozdravim u svoje lično ime i u ime Ministarstva za ljudska i manjinska prava i da vam zahvalim što ste izdvojili vaše vrijeme i svojim prisustvom dali poseban značaj današnjoj temi.

Za razliku od drugih manjinskih naroda i manjinskih nacionalnih zajednica, koji su uključeni u savremene tokove crnogorskog društva, Romi i Egipćani su najugroženija i najmarginalizovanija manjinska nacionalna zajednica u Crnoj Gori. Niska ekonomska moć, nizak stepen obrazovanja, veoma mali broj zaposlenih, neadekvatni stambeni uslovi, socijalna neprihvaćenost sa reslovima etničkih stereotipija i predrasuda, specifičan način življenja i druge karakteristike, samo su neki od uzroka njihovog teškog položaja u društvu.

U godinama raspada jugoslovenske federacije, kada su etnički inspirisani ratovi dostizali kulminaciju u našem neposrednom okruženju, Crna Gora je uspjela da sačuva svoj unutrašnji mir i multietnički suživot. Ne samo da se uspjelo u očuvanju unutrašnjeg mira, nego je Crna Gora u ovim teškim vremenima otvorila širom svoja vrata i postala utočištem kolonama izbjeglih i raseljenih lica. U jednom momentu, izbjeglička i raseljenička populacija se približila jednoj četvrtini ukupnog stanovništva Crne Gore. S obzirom na poznata ratna dešavanja na Kosovu i dolazak značajnog broja raseljenih lica romske i egipćanske populacije, ukupna socio-ekonomska situacija ove populacije se dodatno pogoršala.

Sistematski odgovor Vlade Crne Gore problemima romske i egipćanske populacije je počeo još poslije regionalne konferencije »Romi u proširenoj Evropi«, nakon čega je i Crna Gora prihvatila projekat »**Dekada romske inkluzije 2005-2015**«. Vlada Crne Gore je u januaru 2005. godine usvojila svoj Akcioni plan za implementaciju Dekade, sa težnjom da projektima iz oblasti obrazovanja, zapošljavanja, stanovanja i zdravstvene zaštite prekine začarani krug siromaštva i isključenosti Roma iz društvenog života Crne Gore. S obzirom na ograničenost djelovanja Akcionog plana na četiri prioritetne oblasti, Vlada Crne Gore je krajem 2007. godine usvojila **Strategiju za poboljšanje položaja RAE populacije u Crnoj Gori 2008-2012**. S ciljem nastavka sistematskog djelovanja na planu socijalne integracije, u aprilu prošle godine Vlada je usvojila svoj novi strateški dokument za period 2012- 2016.

Strategija je predstavlja skup konkretnih mjera i aktivnosti u četvorogodišnjem periodu, pravnog, političkog, ekonomskog, socijalnog, urbanističko-komunalnog, obrazovnog, zdravstvenog, kulturno-informativnog i svakog drugog neophodnog karaktera. Strategijom su definisani nosioci aktivnosti, rokovi i finansijski troškovi, kao i način praćenja realizacije projekata i obaveza jednogodišnjeg informisanja Vlade Crne Gore.

Do sada preduzete mjere i aktivnosti u cilju unaprijeđenje položaja Roma i Egipćana rezultirale su veoma značajnim i vidnim, ali ne i posve dovoljnim, pozitivnim promjenama. Iako su postignuti određeni rezultati u primjeni Akcionog plana Dekade Romske inkluzije u Crnoj Gori i Strategija za poboljšanje položaja Roma i Egipćana, očekivani pomaci u pogledu poboljšanja ukupnog položaja romske i egipćanske zajednice kao kolektiviteta su još uvijek nedovoljni. Za promjenu ovakvog stanja, odnosno unaprijeđivanje položaja Roma i Egipćana, kao i potpune uključenosti u društveni, ekonomski, kulturni i politički život potrebno je dosljedno sprovođenje definisanih sistemskih rješenja ali i uključenost i doprinos svih aktera.

Crna Gora od juna ove predsjedava „Dekadom uključenja Roma 2005-2015“. Naša namjera je da i kroz ovu inicijativu pokažemo posvećenost na unapređenju položaja Roma, ali i da iskoristimo naše predsjedavanje otvarajući još neka od značajnih pitanja vezana za integraciju Roma. Takođe, kroz partnerstvo sa vladama i nevladinim organizacijama država članica Dekade i međunarodnim organizacijama uključenim u ovaj proces želimo razmijeniti iskustva i dobre prakse i time složena pitanja socijalne integracije rješavati na univerzalan način.

Ostvarivanje osnovnih ljudskih prava i ukupno poboljšanje položaja Roma i Egipćana ima i višestruke koristi za ukupno crnogorsko društvo. Uravnotežen ekonomski i socijalni razvoj, dodatni su stimulans za težnju Crne Gore kao multietničke demokratske države ka širim integrativnim procesima.